

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 5 juli 2012

MEDITATIE

Zonde aangewezen en beleden

Het is een zwarte bladzijde in het leven van David. Was hij maar niet in Jeruzalem gebleven. Dat is trouwens onbegrijpelijk, want er is oorlog met de Ammonieten. Zou de koning, als legeraanvoerder, daar niet bij moeten zijn?

David zit veilig in Jeruzalem. Veilig? Op het oorlogsveld is het misschien wel veiliger dan hoog en droog in zijn paleis... Satan is ook in de heilige stad en hij gaat rond als een briesende leeuw.

David wandelt op het dak van zijn paleis. Zijn ogen dwalen over de huizen en tuinen en dan ziet hij iets wat hij niet mag zien: Bathséba, bezig zich te baden. Wat had David moeten doen? Naar binnen gaan, biddend 'wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien'.

Maar hij doet het niet, hij kijkt...

Daar begint het mee: alleen maar kijken. Je weet in onze goddeloze samenleving vaak niet waar je kijken moet. Zelfs op bushokjes en billboards zie je slecht geklede mensen. En in ons zondige hart verwekt het begeerte. Zo

Toen zeide Nathan tot David: Gij zijt die man... Toen zeide David tot Nathan: ik heb gezondigd tegen de HEERE.

2 Samuël 12:7a en 13a

is David gevallen, hij heeft de zonde niet gezocht, de zonde overrompelde hem, en toen zocht David de zonde. Wat is de zonde verschrikkelijk: hij laat Bathséba halen, hij bedrijft overspel, probeert de zonde te verdoezelen, laat Uria doden. Misschien nog wel het ergste dat hij 'gewoon' verder leeft. Ongeveer een jaar, denken we, want het kindje van hem en Bathséba is inmiddels al geboren. Hoe zou het geweest zijn met zijn gebedsleven, met zijn tempelgang?

Als er iets tussen de Heere en je ziel ligt, kan dat niet. Dan verbergt de Heere Zich. En toch: zomaar verder leven. Kun je dat nou begrijpen? Dat is nu een kind van God! Of... zijn er die het wel voelen: zo ben ik, nergens te goed voor; als de Heere mij niet had

vastgehouden...

Heeft de Heere uw zonden en ellende al eens aangewezen? Nee? Hoor dan hoe de Heere dat doet en smee om ontdekking. Daar komt Nathan. Wat een wonder: de Heere stuurt Nathan! Hij is (weer) de eerste om Zijn dwaalzieke schaap terug te brengen.

Nathan vertelt dat verhaal van die rijke man, die het ene ooilammetje van de arme man genomen had, om voor te zetten aan onverwachts bezoek. En nog begrijpt David het niet! Hij wordt woedend: die man heeft de dood verdiend en het geroofde moet viervoudig terug. Dat laatste is bijbels, met dat eerste wil hij een mens doden die God nog laat leven in het heden der genade. Viervoudig... dat doet denken aan 't kindje uit overspel geboren, Amnon, Absalom en Adonia. Bij drie van deze vier kinderen heeft een bedroefde vader aan het graf gestaan. De Heere straft de zonde, ook van Zijn kinderen!

En als David nog altijd niet begrijpt gaat Nathan hem met de vinger aanwijzen 'Gij zijt die man'. Heeft de Heere ons zo al eens aangewezen? Heeft Hij de schuld in ons leven opengelegd? Er moet ontdekkend gepreekt worden, maar liefst voor een ander. Totdat de Heilige Geest Zijn licht laat schijnen over ons leven. Dan wordt het: *gij zijt die man, die vrouw, die jongen, dat meisje.*

Nathan is uitgesproken; hoe zal David reageren? Hoe reageren wij als onze zonde voor ogen wordt gesteld? Als de wet gelezen wordt of de preek gaat over je boezemzonde? Ik laat me de les niet lezen, waar bemoei jij je mee? Of we wijzen naar de omstandigheden of heimelijk geven we een ander de schuld.

Maar het wonder in deze geschiedenis is, dat David buigt. We lezen in vers 13a 'ik heb gezondigd tegen... de HEERE'. David zegt niet: ik wist niet wat ik deed of: die Bathséba had zich beter kunnen baden toen het donker was. Nee, de man naar Gods hart spreekt: 'Ik heb gezondigd tegen de HEERE'.

Kaïn, de farao van Egypte, Saul en Ju-

Inhoud

90e jaargang

Nr. 40

- 1 Zonde aangewezen en beleden
- 2 Het spreken van de Geest (5)
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 79 (27)
- 4 Brieven over jongeren (6)
- 5 Commentaar: Verbod op besnijdenis
- 6 De les van de Vroege kerk (3)
- 7 Even maar...
- 8 Uit de school: De toekomst van onze leerlingen
- 9 Een dader van seksueel misbruik (4)
- 10 Boekennieuws
- 11 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 14 Kerkdiensten

das zeiden ook zoiets en toch is het hier anders. Hoe weten we dat? Uit psalm 51 en uit het vervolg van deze geschiedenis.

David bidt vurig om genade en vergeving: 'was mij wel van mijn ongerechtigheid en reinig mij van mijn zonde'. Zonde is zonde geworden en schuld is schuld geworden: 'k wil mijn misdaan, die U tergen, niet verbergen, ik verberg voor U die niet'. Hebben wij zo in de spiegel van Gods heilige wet ooit onszelf gezien? Gans melaats?

David buigt: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig...' Is dat in ons leven waar geworden? Al zou de Heere nooit meer naar ons omzien... dat is rechtvaardig! De eeuwige dood heb ik verdiend.

David bedelt. Maar daar lezen we toch niets van? Kijkt u eens naar de naam HEERE! Allemaal hoofdletters: getrouwe Verbondsgod. En in die

Naam ligt allereerst de belijdenis van wie David is: de ontrouwe, de gevallen zondaar en tegelijk is Die Naam als een sterke toren. De HEERE kan nooit meer van Zijn Kerk af! Verkoren van eeuwigheid, liefgehad in de tijd, bewaart in de kracht Gods, toegebracht en straks thuisgebracht.

Lezer(es) bent u al zondaar geworden voor God? Is de zonde ons bitter geworden? Weten wij van de werkingen van Gods Geest die ons doen zien wie we geworden zijn, na onze diepe val? Gezondigd tegen een goeddoend God. De Heere geve die belijdenis, heel persoonlijk: ik heb gezondigd tegen de HEERE. Opdat ook in ons leven vernomen mag worden: 'De HEERE heeft ook uw zonde weggenomen; gij zult niet sterven.'

Veenendaal,

ds. B. Labeer

5

Het spreken van de Geest

Dit keer de laatste van vijf korte stukjes over het werk van de Heilige Geest zoals we dat zien in de Handelingen van de Apostelen. In Handelingen 18 is Paulus nog steeds bezig met zijn tweede zendingsreis. Hij trekt, als hij in Korinthe komt, in bij Aquilla en Priscilla, Joden die door keizer Claudius uit Rome verdreven zijn.

Doordeweeks verdienen ze hun geld met het bewerken van leer (tenten maken), en op elke sabbat probeert Paulus Joden en Grieken tot geloof in Christus te bewegen. Het onder ons bekende woord 'tentenmaker' is ontleend aan deze geschiedenis. Zendingen die doordeweeks werken, hun eigen brood verdienen, en op de zondag in samenkomsten voorgaan.

Maar als Silas en Timotheüs uit Macedonië komen, dringt de Heilige Geest Paulus te meer om - nu als volledige taak - de Joden te betuigen dat Jezus is de Christus. Hij betuigt, als een ooggetuige, dat Christus de gekomen Messias is. Zij die de weg weten, zij die de beloften dragen, worden intens gedrongen om te erkennen dat de Gekruisigde de door God gezonden Messias is. Maar... ze weigeren.

Ze weerstaan en lasteren.

Wat ligt het toch dicht bij elkaar! We zitten samen in dezelfde kerkbank. En de één buigt, en zegt: Ja, Heere, het is waar. Ik ben medeplichtig aan de dood van de Gekruisigde. En de ander weerstaat, verhardt zich en blijft rechtoverreind. In wie van de twee herkent u zich?

Als Paulus het merkt, dan schudt hij zijn kleed af. Het stof van de schoenen afkloppen, kan hier niet, want de schoenen bleven buiten bij de deur van de synagoge achter. Maar eigenlijk is het teken hetzelfde: uw bloed zij

op uw hoofd. Met andere woorden: u draagt persoonlijk uw eigen schuld aan de verwerping van het Evangelie. Het Woord der zaligheid is tot u gezonden, maar u hebt wederstaan.

Trouwens, als dat ook u geldt, wilt u dan niet weglopen? Wilt u dan even blijven staan, even doorlezen? Weet u wel hoe gevaarlijk uw staat is? U leeft onder het rechtvaardige oordeel van God, u bent bezig weg te zinken in de diepte, en u verwerpt het enige Redmiddel! O, bedenk toch wat tot uw vrede dient, voordat het echt voor altijd te laat is!

Paulus zal zich van nu af aan in Korinthe op de heidenen richten. Justus biedt ruimte aan voor de te houden diensten. Anderhalf jaar preekt Paulus, iedere week. Maar het is niet gemakkelijk. De tegenstand groeit. Paulus heeft het moeilijk. En dan zien we opnieuw Gods bijzondere zorg voor Paulus. God gaat hem bemoedigen. Zoals eerder Jozua bemoedigd werd: Wees sterk en heb goede moed! Zoals Jesaja het hoorde uit de mond van de Heere: Vrees niet, want Ik ben met u! En Jeremia: Ik ben met u! Zo ook hier Paulus. Het is de Heere Zelf Die door Zijn Geest spreekt en zegt: 'Zijt niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet. Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen; want Ik heb veel volks in deze stad'. Wat een troost, als Paulus in een nachtelijk gezicht Hem ziet, Die Hem tegenkwam op de weg naar Damascus. Als de Heere in moeilijke en bangstigende momenten Zijn liefdevol aangezicht laat zien in Christus Jezus. Zijt niet bevreesd. Wees niet bang, Paulus. Paulus was bang. Hij schrijft later: Ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreeze, en in vele beving. Maar nu klinkt het als het ware uit de mond van Zijn Zender: In de wereld zult u wel verdrukking hebben, maar hebt goede moed, want Ik heb de wereld

God Zelf zal Zijn kerk bouwen. Dat is Zijn werk. En Hij zal Zijn werk voleinden.

overwonnen.

Ik ben met u. Dat is de troost, dat is de zekerheid voor alle werkers in Gods Koninkrijk. Waar de Heere ons ook heengezonden heeft, of je nu in Albanië zit of in Ecuador, God zegt: Ik ben met ulieden! Weest niet bevreesd!

Vrees niet, en zwijg niet. Ga door met spreken, en maak het Evangelie bekend aan Jood en heiden. Want... 'Ik heb heb veel volks in deze stad'. De Heere Zelf geeft Paulus de garantie dat zijn werk vrucht zal dragen. We hebben het eerder gezien: en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven. God Zelf zal op Zijn tijd harten openen en brengen tot het geloof in de gekruisigde en opgestane Heere. God Zelf zal Zijn kerk bouwen. Dat is Zijn werk. En Hij zal Zijn werk voleinden.

Zending heeft toekomst. Heel het boek Handelingen getuigt van Gods trouw, van Gods werk, van Gods weg. Dwars door onmogelijkheden heen brengt God de Zijnen tot het Woord. En dat is nog zo. Soms is het werk schijnbaar zinloos. Maar dat is het niet. Misschien is het voor één mens, misschien voor een paar, misschien is er veel volk dat toegebracht zal worden. Maar één ding is zeker. Het welbehagen van de Heere gaat gelukkiglijk voort. Niets en niemand is in staat om dat te hinderen.

Hij brengt Zijn dienaren in Zijn wijsheid op Zijn tijd precies op de plaats waar Hij ze hebben wil. Hij zegent het Woord. Hij zorgt voor Zijn eer. Door werkers in Gods Koninkrijk naar de achtergrond te plaatsen. Door hen soms langere tijd een getuige te laten zijn tegen mensen die niet willen horen. Maar ook door harten te buigen en te breken, door harten te openen, en verloren zondaren tot Christus te leiden.

Rest mij nog één vraag. Beste vrienden, hoe staat het met uw hart? Hoort u bij degenen die tegenstaan, of hoort u bij hen die gebroken zijn? Gebroken onder het Woord? De Geest Die harten breekt, is Dezelfde als Die gebroken ogen wil richten op Hem, Die kwam om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Hij heelt gebrokenen van hart. Het is het bijzondere en liefste werk van de Geest om arme zondaren te brengen aan de voeten van Christus. Moge de Geest ons daar voor het eerst en ook steeds weer opnieuw brengen.

(slot)

Wamema (Papua), ds. J. IJsselstein

EEN PSALM, EEN LIED

27

Psalm 79

'Help ons, o God onzes heils, ter oorzaak van de eer Uws Naams; en red ons en doe verzoening, over onze zonden, om Uws Naams wil.'

Psalm 79:9

Jeruzalem ligt er troosteloos bij. Overal zijn er stenenhoppen te zien. De roofvogels vliegen over de verwoeste stad. Dode lichamen zijn hun prooi. De vijanden van Jeruzalem hebben ervoor gezorgd dat het bloed in de straten werd vergoten.

In het jaar 586 voor Christus was het oordeel van God gekomen. De Heere laat de zonde niet ongestraft! Na vele waarschuwingen van de profeten is de Heere doorgetrokken met Zijn straf. Van Jeruzalem blijft een puinhoop over. Het overgebleven volk is weggevoerd in de ballingschap.

De Heere is lankmoedig. Traag tot toorn. Maar de Heere zal niet altijd twisten met de zondaar. Hij is ook rechtvaardig. Daar heeft het volk van Jeruzalem ook kennis mee gemaakt. Dat mogen wij ons ook ter harte nemen.

De dichter bidt enerzijds om Gods toorn over de heidenen. Anderzijds weet hij dat deze verwoesting er is vanwege de zonden. Daarom roept hij om verzoening en vergeving. Hij weet dat de eer van de allerhoogste God ermee gemoeid is. De Naam van de Heere weegt hem zwaar. Laat deze Naam toch niet gesmaad worden onder de heidenen.

In deze Psalm vinden wij twee zaken die zo heel belangrijk zijn: de eer Gods en schuldbeleving. Als daar iets van gekend wordt, wijzen we met de vinger niet meer naar een ander. Maar in dit buigen is er ook verwachting. Hij noemt de Heere 'de God onzes heils'. De dichter weet dat de God van Israël een God van zaligheid is. Dat is Hij om Christus' wil. Er zijn geen rechten in het volk of bij de dichter. Het is een verloren zaak, weet u dat ook? In deze rechteloosheid weet hij toch maar één weg. Dit is de weg van het gebed. Dan mag hij ook ervaren dat de Heere niet is als een land van uiterste duisternis. Hij weet het: als de Heere komt, zal het licht wezen.

Ook al zijn de omstandigheden nog zo donker. In die verwachting mag hij de Psalm beëindigen: 'Zo zullen wij, Uw volk en schapen Uwer weidende...'. Hij mag het zien dat de Herder zorgt voor een ontrouwe kudde. Dan zal de Heere ook worden groot gemaakt. Van geslacht tot geslacht zal Gods roem worden verteld (vers 13).

Poortugaal, ds. C. Neele

Beste vriend, geachte broeder,

Er waren vroeger ook wel vrouwelijke profeten. Deze vrouwen hadden geen leidinggevende posities en schreven geen bijbelboeken, maar hadden wel veel invloed. Op een vergelijkbare manier zouden alle vaders en moeders thuis profeet kunnen zijn. Profeten waren vooral de dominees van het Oude Testament. Vandaar dat met name vaders, maar ook moeders, en eigenlijk ook de kinderen, dominees in het gezin moeten zijn.

Niet om vroom te doen en de farizeeër te worden, maar om je mond open te doen over wat zonde is, om wat goeds over God te zeggen, om aan elkaar en de kinderen het Woord uit te leggen en de Bijbel te bestuderen.

Het lijkt te veel gevraagd en wie is hiertoe bekwaam? Zo voel ik dat ook aan. En toch kunnen we er niet zomaar onderuit. God heeft ons hiervoor geschapen. Laat die druk ons uitdrijven naar de hoogste Profeet en Leraar. Zucht en smee om Gods genade om met alle gebrek een beetje profeet te mogen zijn in je eigen gezin en daarbuiten. Doe uw mond wijd open! (Psalm 81:11).

Moeten we ook priester zijn? Ja, we moeten blijven offeren, in de kerk, thuis en overal. Vaders, moeders en kinderen worden geroepen om als priesters offers te brengen. Als het goed is, zijn we een koninklijk priesterschap en brengen we nog steeds allerlei offers. Laat ik er een paar noemen. We lezen in Gods Woord over het offeren met de lippen, bijvoorbeeld door Psalmen te zingen. Paulus drukt het wel heel sterk uit en zegt dat we altijd Gode moeten opofferen een offerande des lofs. Samen zingen is niet alleen goed voor jezelf, maar de Heere is het ook zo waard. Denk aan het offeren in de vorm van giften aan de kerk en goede doelen. Dat wordt in Hebreëen 13 ook offeren genoemd. Er staat zelfs bij dat God in zulke offers een behagen heeft! Als gezin mag je daaraan meedoen en kinderen ook leren hun 'tienden' te offeren of hen daarop voor te bereiden. In Romeinen 12 staat het wel heel sterk. Het gaat over je lichaam aan God offeren als een levende, heilige en Gode welbehagelijke offerande, namelijk onze redelijke godsdienst. Ik begrijp daaruit dat het hele leven offeren moet zijn. Alles mag in het teken van God staan. We zijn hier tenslotte niet voor onszelf, maar zijn geschapen om voor God te leven en net als de priesters afgezonderd te zijn voor de dienst van God.

Vader is natuurlijk hoofd van het gezin, maar toch zouden alle gezinsleden zich mede verantwoordelijk moeten voelen en op een koninklijke manier moeten vechten tegen alle zonden en de invloed van satan. Heb geen medelijden met je kinderen omdat ze zich aan zoveel wetten moeten houden. Voedt je kinderen niet op als slachtoffers, maar nodig ze uit ook de strijd met de zonde aan te binden en de goede strijd te strijden. Je hoeft je voor die strijd niet te schamen!

Christus is tot Koning gezalfd en ouders hebben wat van die zalving nodig, niet om trots met een kroon rond te lopen, maar om de zonde 'ten bloede toe' te weerstaan. Wat een voorrecht als ouders samen de wacht over de stad willen houden. Wat een zegen als kinderen ook meestrijden. De duivel valt het gezin op alle mogelijke manieren aan en het gezin moet verdedigd worden tegen wereldse invloeden. Onze aandacht mag niet verslappen, we doen er goed aan alle hoeken van het gezin goed in de gaten houden. Het gevaar komt vaak van een andere kant dan je zou verwachten. Overleg en gebed is nodig. Ogen open houden dus, waken en bidden, de goede strijd strijden. Laat dat ons gebed zijn. Je komt van die roeping niet zomaar af.

Geen moed meer? Micha zag het ook somber in. Overal was verdeeldheid, in gezinnen werd geruzied, huwelijken lagen aan stukken. 'Want de zoon veracht den vader, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijn huisgenoten'. Micha voelde zich bovendien medeschuldig en medeverantwoordelijk. Je zou bij de pakken neerzitten en alles zijn beloop laten. Er komt toch niets van terecht! Veel ouders laten zich maar door de stroom meezuigen en houden hun mond maar dicht om het leefbaar te houden. Helaas.

En toch heeft Micha moed. Hij schrijft niet alleen over de chaos en de gebrokenheid, maar in het volgende vers juicht het ineens in zijn ziel: 'Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen' (Micha 7:7). Ondanks de tegenstand, de ongehoorzaamheid en alle zonde, kijkt Micha OMHOOG! De HEERE, de Verbondsgod leeft en Micha wacht op de HEERE. Hij legt het gebroken leven in Gods handen. Zelf kan hij niet voor dit volk zorgen en is zelfs medeschuldig. Er is echter een God van heil, een God van zaligheid. De Heere kan alle problemen oplossen, dingen ten goede keren en verhoudingen verbeteren. Micha is niet onrealistisch, maar heeft verwachting van Zijn God, van de God mijns heils. Micha kent God wel zo goed dat Hij Hem vertrouwt. 'Mijn God zal mij horen' voegt hij er aan toe! Natuurlijk weet Micha niet wat God precies gaat doen, maar hij heeft er moed op. God gaat door met Zijn genadewerk. Micha kon, ondanks de zorgen over het gezinsleven (lees 7:6), zijn hoofd weer rustig op zijn kussen leggen, hoefde niet langer in bed te woelen, maar kon het in Gods handen overgeven. God is een God van het Verbond. Hij kan kapotte verhoudingen herstellen, het hart der vaders wederbrengen tot de kinderen en het hart der kinderen tot de vaders (Mal. 4:6). Jonge mensen die niet langer thuis konden en wilden blijven, komen terug. Gebeden worden soms pas jaren later verhoord. Denk maar aan Zacharias en Elizabeth. Laten we biddend wachten op de God des heils.

(slot)

Chilliwack, ds. P. van Ruitenburch

Verbod op besnijdenis

Nog maar kort geleden is de discussie over het ritueel slachten beëindigd of er doet zich weer een nieuw feit voor waardoor religieuze minderheden in hun bestaansrecht worden aangetaast. Een rechter in Duitsland heeft bepaald dat de besnijdenis van jonge jongens op religieuze gronden zware mishandeling is.

Het zal duidelijk zijn dat we geen voorstander zijn van besnijdenis. De doop is immers in de plaats van de besnijdenis gekomen. Daarom heeft de besnijdenis naar christelijke opvatting als verbondsteken afgedaan. Toch worden in het joodse geloof jongetjes nog steeds als baby van acht dagen besneden. In de islam is de besnijdenis belangrijk voor de rituele reinheid en markeert een overgang naar volwassenheid. Jongens worden besneden tussen de zevende dag na de geboorte en het vijftiende levensjaar, in elk geval voor de puberteit. De rechter die een arts veroordeelde wegens zware mishandeling, is van mening dat het fundamentele recht van een kind op lichamelijke onschendbaarheid zwaarder weegt dan fundamentele rechten van de ouders. Ouders moeten maar wachten met een dergelijke fundamentele ingreep tot het kind zelf kan bepalen of het besneden wil worden.

Godsbestaan

Het lijkt wel alsof alles op alles wordt gezet in onze westerse samenleving om godsdienst uit te roeien. De ruimte voor religieuze minderheden wordt steeds kleiner. Het recht op gelijke behandeling en lichamelijke onschendbaarheid wordt op een dermate fanatieke wijze doorgedreven dat er geen ruimte meer is voor de klassieke grondrechten, zoals de vrijheid van godsdienst en van onderwijs. Dat is niet verwonderlijk als we lezen in dezelfde editie van het Reformatorisch Dagblad waarin deze uitspraak wordt vermeld en van commentaar wordt voorzien, dat het geloof in een god langzaam afneemt. Niet alleen is daarvan sprake in de voormalige Oostbloklanden, waar wellicht de er-

fenis van het communistische verleden een van de oorzaken is van het niet geloven in een god, maar ook in westerse landen. In Nederland zegt 15,3 % dat er geen god bestaat. Waar er nog wel een besef is dat er een god bestaat, is dat in veel gevallen niet meer het geloof in de God van de Bijbel. Het is meer de onbekende god, die men aanhangt. De god waarvan Paulus in Athene een beeld tegenkwam.

Onrecht

We zouden ons bij de uitspraak van de Duitse rechter kunnen afvragen hoever het zelfbeschikkingsrecht van een kind dan wel gaat. Waar liggen de grenzen van het fundamentele recht van het kind op lichamelijke onschendbaarheid? Is dat recht er überhaupt wel? Kinderen kunnen toch geen beslissingen nemen over hun lichaam? Zij hebben nog niet de status dat zij die verantwoordelijkheid kunnen dragen. Wanneer kunnen zij dat dan wel? En wat belangrijker en van groter gewicht is: Hebben ouders niet de taak en de opdracht om hun kinderen op te voeden? Hoort daar ook niet de religieuze opvoeding bij? Uiteraard heeft daarbij niet elke religie dezelfde waarde.

Waar er nog wel een besef is dat er een god bestaat houdt dat in veel gevallen niet meer het geloof in de God van de Bijbel in.

Zal straks de seculiere rechter gaan bepalen dat een kind niet gedoopt mag worden, omdat dat in strijd is met het zelfbeschikkingsrecht van het kind? Ouders moeten daarmee maar wachten totdat het kind daarover zelf kan beslissen. Hoelang zal het nog duren voordat de overheid ingrijpt in de plicht van ouders om hun kinderen onderwijs te doen geven naar de eis van Gods Woord? Moet dat ook niet aan het kind zelf worden overgelaten? De intolerantie ten opzichte

van religieuze minderheden neemt hand over hand toe. Hier wordt recht tot onrecht.

Gevolgen

De uitspraak van de Duitse rechter betekent voor de joden in Duitsland dat zij de besnijdenis die sedert de aartsvader Abraham hun tot een teken van het verbond werd gegeven, moeten prijsgeven of zich in een ander land moeten laten besnijden. Aangenomen tenminste dat een hogere rechter hier geen streep doorhaalt. Vanuit de Bijbel weten we dat het niet gaat om de besnijdenis van het vlees, maar om de besnijdenis van het hart. Dat neemt niet weg dat de uitspraak van de Keulse rechter ook gevolgen heeft voor andere religies. Niet alleen voor de islam, daar had de uitspraak betrekking op, maar ook voor het christendom. Ik noemde al de doop. Waar bemoeit de rechter zich mee? De scheiding van kerk en staat die door de seculiere meerderheid hoog wordt geprezen, geldt kennelijk niet als die meerderheid meent dat iets niet past binnen de normen van de van God afscheid genomen hebbende mens. De scheiding van kerk en staat wordt alleen te hulp geroepen als de kerk zich geroepen weet te waarschuwen tegen de overtreding van Gods geboden.

Kruistocht

Het einde van de kruistocht tegen uitingen van religie in het publieke domein is nog niet in zicht. De grenzen van het publieke domein worden daarbij zelfs niet in acht genomen. Want als een kind besneden wordt, betreft dat in eerste instantie het privé-domein van degene die deze religie aanhangt en daarnaar wil leven. Maar ook dat wordt meer en meer aan banden gelegd. Het streven naar een maatschappij zonder religie zal uiteindelijk uitlopen op een samenleving zonder normen en waarden. Een ieder doet wat goed is in zijn ogen. De vorst der duisternis lijkt ontbonden te zijn uit de afgrond (Openbaring 20). Hij weet dat hij nog maar een kleine tijd heeft. De kerk in de verdrukking. Toch zegt de Heere Jezus zelf: In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. Daarom kunnen de machten van de boze zich verheffen en de kerk benauwen, maar Christus leeft. Dat moge ons bij alle benauwende gedachten aan de toekomst tot troost zijn.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

De les van de Vroege kerk

Christelijk leven

Hoe stonden kerk en christenen in de eerste eeuwen in de pluralistische cultuur van brood, spelen en amusement? Carrière maken, rijkdom vergaren, was er voor een christen doorgaans niet bij.

De apostel Paulus schreef Timothéüs dat degene die Christus volgt en godzalig wil leven, moet rekenen op vervolging (2 Tim. 3:12). Diaken Stefanus ervoer dat als een van de eersten. De vroegste systematische vervolging door de overheid had plaats onder keizer Nero in het jaar 64. Hij was zo wreed dat hij ook zijn eigen moeder en zijn vrouw vermoordde. Nero gaf de christenen de schuld van een grote brand die hij zelf had laten aansteken en die 70 procent van Rome in de as legde. Hij liet christenen levend verbranden, door hen als fakkels te gebruiken bij zijn tuinfeesten. Sommigen betitelden Nero daarom als dé antichrist.

Rond 250 braken onder keizer Decius grote, algemene vervolgingen uit. Hij voerde de algemene plicht in om aan de heidense goden te offeren. Ter controle werden offerbewijzen uitgereikt. In 303 raadpleegde keizer Diocletianus het orakel van Apollo.

Dat raadde hem vervolging aan, als verlangen van de goden. Het resultaat was een slachting.

Christelijke levenswandel

Natuurlijk waren er ook in die tijd naamchristenen. Toch profileerden velen zich in die heidense context via een christelijke levenswandel. De apologete Justinus Martyr, onthoofd rond het jaar 163, schreef: 'Vroeger hadden wij plezier in onreine dingen, nu alleen in kuisheid. Vroeger beoefenden wij toverkunsten, nu hebben wij ons gewijd aan de goede en eeuwige God. Vroeger stelden wij geld en goed op de hoogste prijs, nu delen we met elkander wat we hebben en geven aan ieder die in nood is'. Dat stond haaks op de heersende cultuur.

Er was nog nauwelijks sprake van eenheid in de kerk. Zij was nog geen georganiseerd geheel. Er was nog geen structuur om problematische situaties gezamenlijk en breed te doordenken. Maar de gedachte van vreemdelingschap op aarde leefde wel.

Temidden van een door en door perverse samenleving kwamen veel christenen weer op voor de heiligheid en onschendbaarheid van het huwe-

lijk. Vrouwen werden door heidenen achtergesteld. Maar het christelijk gezin bleek een bron van vreugde. Daarvan ging een getuigenis uit naar de samenleving.

Positief

Christenen vielen op in positieve zin. Zij gaven aalmoezen. Zij zagen om naar weduwen, wezen, zieken, zwakken en arbeidsongeschikten. Ook als mensen niet tot de kerk behoorden, kregen ze steun. Christenen trachtten goed te doen aan slaven, gevangenen en gestrafte dwangarbeiders. Bij calamiteiten lieten ze van zich horen. Ze toonden zich gastvrij in hun zorg voor rondtrekkende broeders en hielpen arme en bedreigde gemeenten.

Vroeger stelden wij geld en goed op de hoogste prijs, nu delen we met elkander wat we hebben en geven aan ieder die in nood is.

Christenen bleken offervaardig. Niet alleen voor geloofsgenoten, maar desnoods ook in de richting van heidenen. Toen Julianus de Afvallige zich als christen bekeerde tot het heidendom, stelde hij christenen als voorbeeld voor de heidenen: 'Deze atheïstische Galliërs, spijzigen niet alleen hun eigen armen, maar ook de onze'. Christenen stichtten ziekenhuizen. Zij voorzagen gevangenen van voedsel, zorgden voor het begraven van armen. Ook slaven konden ambtsdrager worden.

Onderwijs

Het onderwijs was in het Romeinse rijk niet zo ontwikkeld als in de eenentwintigste eeuw. Toch waren er wel scholen. Op die scholen was regelmatig sprake van ceremoniën van officiële eredienst, vooral van de godin Minerva, de vrouwelijke beschermster van de leermeesters en leerlingen. Er was ook sprake van onderwijs in mythologie. Een kind van christenouders maakte zo kennis met alle afgoden. Zo'n leerling liep gevaar de thuis ontvangen principes te verlaten.

Dat alles was voor christenen uit de lagere sociale klasse geen probleem. Die gingen niet naar school. Maar van lieverlee kreeg het christelijk geloof ook aanhang in de betere standen. Zij

Degene die Christus volgt en godzalig wil leven, moet rekenen op vervolging.

waren gewoon hun kinderen onderwijs te laten volgen. Wat nu?

Leraar zijn kan niet, argumenteerde de apologete Tertullianus. Het is een docent immers niet toegestaan zich aan de duivelse plechtigheden van de afgodendienst te onttrekken. Bovendien moet hij z'n leerlingen alle schandelijke verhalen van de afgoden vertellen. Maar aan kinderen stond de apologete toch toe de school te bezoeken. Omdat onderwijs voor dat kind gedurende zijn hele leven onmisbaar is. De kerk stond leden die docent waren toe hun baan te blijven uitoefenen. Juist dat zou het minder gevaarlijk maken voor leerlingen.

Beroepen

Toch waren er voor een christen ontoegankelijke beroepen. Een gelovige mag geen afgodsbeeld maken, schreef Tertullianus. Zo iemand kan wel mooi praten door te zeggen dat hij zo'n beeld alleen maar fabricceert en niet aanbidt. Maar: 'gij aanbidt ze wel, want het is alleen aan u te danken dat ze aangebeden kunnen worden'. Dat gold natuurlijk ook de schilderkunst. Desondanks ontleenden ook christenen in hun decoratieve werk wel eens iets aan de mythologie.

Helemaal in de context van die tijd verbood Tertullianus christenen ook het beroep van "lanista" uit te oefe-

nen. Een lanista was een instructeur van gladiatoren. Zo iemand leerde vechtersbazen elkaar met een zekere kunstvaardigheid te doden.

Er was bij Tertullianus ook weinig ruimte om een overheidsambt te dragen. Een overheidspersoon moest immers offers brengen aan de goden en zich met hun tempels bemoeien. Zo iemand moest zich ook, op welke wijze dan ook, bezig houden met de publieke, goddeloze spelen.

(wordt vervolgd)

Kampen,

G. Roos

Even maar...

Begrip

De zondag is voorbij, met alle verschil aan gedachten die je als ambtsdrager kunnen vervullen in het terugzien. Je kunt immers nooit zeggen, dat je het goed hebt gedaan. Ook al mag je niet ontkennen dat de Heere goed is geweest. Je pakt de krant van maandag. Daarin staan verslagen over allerlei bijeenkomsten, die nogal eens op zaterdag worden belegd. Nuttige bijeenkomsten van bijvoorbeeld lotgenoten die met elkaar in contact worden gebracht en zo met weinig woorden steun aan elkaar hebben. De rij van initiatieven tot een vereniging van lotgenotencontact is inmiddels behoorlijk langer geworden. Nogmaals, goed en nuttig. Maar nu het verslag in de krant. Dit keer ligt de schuld niet bij de verslaggever. Wat zwart/wit uitgedrukt, komt de spits er nogal eens op neer, dat de ambtelijke voorbede voor de betreffende doelgroep veel te wensen overlaat en dat de aandacht in het pastorale contact helemaal onder de maat is. Zo lees je dan weer publiekelijk je eigen 'vonnis'. Algemene beschuldigingen aan het adres van ieder die met vallen en opstaan pastoraat probeert te bedrijven. Wat verwacht men dan toch eigenlijk? Dat in de voorbede

een hele checklist wordt afgewerkt voor weet ik wat voor aparte doelgroepen? Dat is toch niet doenlijk? Er wordt toch voorbede gedaan voor degenen die een kruis te dragen hebben, die het moeilijk hebben? Wie valt daar dan niet onder? Van de eenzamen, kindloze of kinderrijke echtparen, (ex-) kankerpatiënten, adoptieouders en -kinderen, pleegouders of -kinderen, jongere of oudere weduwen en weduwnaars, anders geaarden, gescheidenen, mantelzorgers, partners van psychische patiënten, werkers in de zorg of het onderwijs, verantwoordelijken voor vrede en veiligheid... (wie vergeet ik nu...?) Het zit toch niet in het expliciete? Het gaat toch om het hartelijke meeleven voor Gods aangezicht, met wie dan ook onder een al of niet verborgen kruis of op een moeilijke plaats in ons maatschappelijk leven?

Het tweede pijnpunt betreft het begrip en de aandacht in het pastoraat. Daar geldt net als in de prediking van dat je nooit kunt zeggen dat je het goed doet. Dus wanneer je dan op maandag weer in gebreke gesteld wordt, dan ben je weerloos. Maar nu wat wedervragen: kan een pastor alles weten? Kan hij alles meevoelen? Wordt het in het gesprek duidelijk aangegeven? Of

moet er maar geraden worden? Is er de duidelijke bereidheid om het samen te delen? Is er gewoon een gesprek aangevraagd over welk teer onderwerp dan ook? Wanneer men dan wordt terugverwezen dan is dat uiterst laakbaar. En natuurlijk worden er fouten gemaakt en zijn er teleurstellende ervaringen met ambtsdragers. Ook heeft de ene ambtsdrager meer antenne en gaven voor een bepaalde problematiek dan de andere. Dat is allemaal waar. Maar kom, laten we de nodige soberheid met betrekking tot de gedetailleerde voorbede in acht (blijven) nemen. Want hoe gedetailleerder de voorbede is, hoe eerder je mensen vergeet. En laten we duidelijk aangeven, waarover het ambtelijk gesprek moet gaan. Zodat teleurstellingen kunnen worden voorkomen, beiderzijds. Onder de onmisbare zegen van Hem, Die 'helpt in nood'. Een adres waar we nooit teleurgesteld mee uitkomen. Want het blijft toch waar: "t Is beter als w' om redding wensen, te vluchten tot des HEEREN macht, dan dat men ooit vertrouwt op mensen, of zelfs van..." Dat hoeft 's maandags niet in de krant te staan.

v.a.

De toekomst van onze leerlingen

Het gebeurde al weer een tijdje geleden. We kwamen in de klas in gesprek over de toekomst. Wat ga je doen na je opleiding op de middelbare school? Ga je studeren of ga je een tussenjaar doen waarin je bij voorbeeld een reis gaat maken? En van het praktische kwam het wat meer serieuze: weet je wel of je een toekomst krijgt? Het leven is onzeker genoeg en wij weten niet wat in de toekomst ons wacht. De Heere weet het wel. En we eindigden het gesprek bij Hem. Geeft dat geen troost als de toekomst in Zijn handen ligt?

Het is goed om eens na te denken over de toekomst. We denken wel eens na over het verleden. Soms wat weemoedig. Iedereen kan daar wel voorbeelden bij bedenken. Nadenken over het heden is er vaak niet eens bij: het neemt je in beslag en houdt je bezig. Maar nadenken over de toekomst? Doen we dat wel eens? Wat is de toekomst van ons en onze leerlingen? Wat is de toekomst vóór ons en onze leerlingen? Het zijn belangrijke vragen. Denk mee.

Waar kunnen we beter beginnen met het zoeken naar antwoorden dan in Gods Woord? Ik kwam uit bij Jesaja 54. Leest u het hoofdstuk maar eens. Je kunt er boven schrijven: "De toe-

komst van Sion voor land en kerk (en school)". Het hoofdstuk staat tussen de prediking van het Evangelie van de lijdende Knecht des Heeren (hoofdstuk 52 en 53) en de nodiging tot het heil (hoofdstuk 55) in.

Het gaat over de toekomst van Sion. Wie is Sion? Het volk Israël en het geestelijke Israël uit jood en heiden. De Bijbelverklaringen geven vrij algemeen de uitleg van het geestelijke Israël; mede op basis van de tekst uit Galaten 4:27: 'Want er is geschreven: Wees vrolijk gij onvruchtbare'. (en dan volgt de tekst uit Jesaja 54:1).

In de uitleg gaat Jesaja nog verder: de kinderen der eenzame, christelijke kerk uit de Joden, zijn meer dan de kinderen der getrouwde, de oude gemeente van de Joden. Het Nieuwe Verbond waarin het Evangelie gepreekt wordt aan Joden en heidenen, is aangebroken. Uw zaad zal de heidenen erven. Dat nieuwe verbond is een vernieuwing van het oude, dat voorgesteld wordt door een huwelijk met een innige vereniging tussen Man, de HEERE, en vrouw, de kerk. De troostrijke woorden uit de verzen 10 tot en met 13 worden als volgt afgesloten: 'En al uw kinderen zullen van de HEERE geleerd zijn en de vrede uwer kinderen zal groot zijn'.

Het is ook de belofte van de Heere, dat zolang de zon en de maan zullen schijnen (jonge) mensen toegebracht worden!

Dus de kinderen uit het verbond worden door de HEERE, de Verbondsgod, onderwezen (geleerd) en (daardoor) zal de vrede (sjaloom, harmonisch leven met God) groot zijn. De kanttekeningen zeggen dat de kinderen uiterlijk door het Woord geleerd worden en innerlijk door de Heilige Geest. Calvijn vergelijkt in zijn uitleg van dit gedeelte Schrift met Schrift als hij wijst op de woorden van Jezus Zelf in Johannes 6:45. Daar zegt Hij dat er geschreven staat in de profeten - hier dus - dat de kinderen door God geleerd zijn. Ieder die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.

Wie zegt er dat er geen toekomst meer is voor onze jeugd? De Bijbel toont hier wat de toekomst is. Hoe rijk! Er is toekomst in God. Laten we dat eerst vaststellen. Maar er is ook een andere kant. Hoeveel van onze leerlingen leven niet in twee werelden? Prima, zondag naar de kerk, maandag naar de catechisatie en op een reformatorische school zitten gaat ook nog wel. Maar verder bepalen we ons eigen leven. Verder delen we ons leven in zoals wij dat willen, zoals wij vinden dat het een goed gevoel geeft.

Ik ben bang dat deze ontwikkelingen in de toekomst alleen nog maar verder zullen gaan. Ook op godsdienstig terrein. De dominee en de kerkenraad mogen dat - zo zeggen sommige leerlingen - wel vinden, maar mijn gevoel zegt dat het anders is. Dat de kerkenraad eenvoudig Gods Woord als gezaghebbend naspreekt, is hun goed recht, maar wij zien het eigenlijk anders. En het werkelijke gezag van Gods Woord verliest op deze manier steeds meer terrein. Of bij leerlingen bij wie het verstand over het gevoel gaat heersen: dit kan ik niet rationeel beredeneren, dus zou het wel waar zijn? En de kiem voor Schriftkritiek is al gelegd.

Zijn er ook leerlingen die serieus bezig zijn met Gods Woord? Zeker, zij maken er echt ernst mee. Maar soms bekruipt je wel eens de gedachte, dat ze zich wel heel snel een kind van God noemen... Waar is de werkelijke bekering van God vandaan? Waar is de oprechte vernedering voor Gods aangezicht, de oprechte schuldbeleving en verlossing uit genade bij de Heere vandaan? Ook hier zien we de ontwikkelingen dóórgaan. Waar zal deze ontwikkeling eindigen?

Toch zullen er kinderen zijn, die van

de HEERE geleerd worden. Die zijn er inderdaad gelukkig ook. De leerkrachten merken dat wel eens. Het Woord dat ze in de klas door middel van de Bijbelvertellingen brengen, laat soms wel eens wat na. Het Woord dat met elkaar overdacht wordt bij de dagopening raakt en de Heere zegent het in het hart. Het is ook de belofte van de Heere, dat zolang de zon en de maan zullen schijnen (jonge) mensen toegebracht worden! En dan kan er van alles tegenop komen, maar het blijft gelden wat Jesaja uitroept: 'Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer'. Dat geeft troost en inhoud voor de toekomst, ook voor de reformatorische scholen. En de toekomst van de scholen dan? Zullen er in de toekomst nog wel reformatorische scholen zijn waarop reformatorische leerlingen zitten? Het is niet te hopen dat we de identiteit zo aan gaan passen, dat die algemeen vervlakt en nauwelijks of geen binding meer heeft met het Woord. De voorbeelden zien we om ons heen. Christelijke scholen met de Bijbel waar de identiteit alleen nog maar op papier staat. En dan hebben we het nog niet eens over de overheid en de politieke ontwikkelingen ten opzichte van christelijke scholen. Moeilijkhe-

den zullen er helaas zeker komen. De Heere Jezus heeft het Zelf voorzegt: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed. Ik heb de wereld overwonnen'.

Waar staan onze leerlingen? Op de pelgrimsreis naar het hemelse Jeruzalem? Beseffen ze nog iets van het leven als voorbereiding van het leven hierna? Of hebben ze hun woonplaats hier op aarde en leven ze voor het hier en nu? Soms lijkt het daarop.

Soms ontmoet je ook een leerling die wel ernst maakt met de toekomst. Die dwars door alle moeilijkheden heen vanuit het dal van de beek Kidron omhoog ziet naar de berg Sion. Die weet heeft dat daar de ark van het Verbond staat. Die verlangt naar de ontmoeting met de Heere en die weet dat die ontmoeting eeuwig mee zal vallen, omdat hij of zij zich in Christus geborgen weet. Dan is er toekomst. 'Ik sla de ogen naar het gebergte, vanwaar mijn hulp komen zal. Mijn hulp is van de HEERE alleen'.

Die toekomst wens ik iedereen toe. Deze toekomst is begonnen in het verleden, wordt actueel in het heden en vindt zijn uiteindelijke vervulling in de toekomst. De Toekomst is des HEEREN.

Scherpenzeel,

H. van Grol

der' als het komt tot een rechterlijke veroordeling. In de media wordt voor een veroordeling gesproken over 'een verdachte'. We willen dat maar als voorbeeld nemen en niet snel en ongehoord oordelen.

Een verdachte of een dader is ook een mens die onze aandacht nodig heeft. Het is ook een mens met een ziel voor de eeuwigheid.

De Bijbel mag ons ook hoop geven voor daders van misbruik. Dat betekent overigens niet dat we over de zonde mogen heen stappen. Dat doet God niet en dat mogen wij ook niet doen. In het gesprek met een verdachte of een dader, moeten we ook wijzen op Gods wet en op wat daden hebben teweeggebracht. Er is gezondigd tegen God en mensen. Lees bijvoorbeeld samen de geschiedenis van Nathan en David. Het was de Geest van God Die Nathans woorden deden inslaan. Daar mag en moet om geboden worden.

De Bijbel mag ons ook hoop geven voor daders.

Ook een dader van misbruik kan te maken krijgen met psychische problemen. Ook hij of zij kan zover komen dat opname nodig is. Als het tot opname leidt, behoort dit (op verzoek van de kerkenraad) tot het aandachtsgebied van de Stichting Hulpverlening.

Kerkelijke tucht

In het geval van (seksueel) misbruik zal ook kerkelijke tucht aan de orde (moeten) zijn. Dit zijn ingrijpende zaken, zeker als er (enige) verwantschap is. We willen dit onderwerp hier slechts aanstippen. Zie voor meer informatie bijvoorbeeld "In goede orde" (2007), uitgegeven door Deputaatschap Kerkrecht.

Pastorale zorg is onmisbaar. Dat geldt voor alle personen en partijen. Ook gezinsleden en verdere familie moeten niet vergeten worden. Want zij kunnen ook zeer veel te verwerken krijgen. En soms ontstaan lastige situaties, omdat voor het gevoel gekozen moet worden voor de ene of de andere kant. Het is van belang om een vertrouwensband op te bouwen in het pastorale contact. Dat zal betekenen dat er verschillende contactpersonen moeten zijn voor de verschillende personen. Blijf wel nuchter en onbevangen.

4

Een dader van seksueel misbruik

Onder verantwoordelijkheid van de Particuliere Synode Zuid (Zeeland en Goeree-Overflakkee) is Stichting Hulpverlening werkzaam (zie ook blz. 602 van het Kerkelijk Jaarboek 2012). In het vorige artikel ging het over slachtoffers van seksueel misbruik. Nu zal het gaan over de daders. Aan het woord zijn de pastoraal werker en een bestuurslid.

In de media is vaak alle aandacht voor de daders en hun gedrag. In geuren en kleuren worden de vermeende feiten neergeschreven. De emoties lopen vaak hoog op. Mensen die niet voor de doodstraf zijn, doen dan toch ferme uitspraken over hoe de daders

moeten worden aangepakt. In dat spanningsveld bevinden we ons, als we willen nadenken over pastorale hulp aan daders van seksueel misbruik.

In geuren en kleuren worden vermeende feiten neergeschreven.

Praktische tips

Zijn er praktische tips te geven in de omgang met een verdachte of een dader? Voor alle duidelijkheid: er is juridisch alleen sprake van 'een da-

Dan moeten we met ons rechtvaardigheidsgevoel wat stappen terugdoen.

Aangifte verplicht?

Moet (altijd en direct) aangifte bij de politie worden gedaan? Soms wordt in het eerste contact direct hierop gewezen. Is dat wenselijk? Lees het praktijkverhaal van een volwassen persoon die misbruikt werd door zijn vader.

Ik zou dat niet gewild hebben

'Vanaf jonge leeftijd werd ik heel vaak misbruikt door mijn vader. Ik zal u de details besparen. Het misbruik heeft vele jaren geduurd. Vele jaren later ben ik in de hulpverlening terecht gekomen, nadat ik was ingestort. Er werd mij onlangs gevraagd waarom ik geen aangifte had gedaan? Ook sommige familieleden vermoedden destijds wel iets, maar deden nooit aangifte. Het antwoord is niet zo moeilijk. De band met mijn vader was zó sterk dat ik dat niet gewild zou hebben. Het is onbegrijpelijk, maar het laatste wat ik wilde, was dat ik mijn vader ten schande zou maken. Ik zou alles ontkend hebben' (september 2011).

Het doen van aangifte mag niet het hoogste doel zijn. Het is vele malen belangrijker om er te zijn voor een slachtoffer. En om naast een verdachte of een dader te gaan zitten. Niet alleen voor vergeving, maar ook voor aangifte moet de tijd rijp zijn. Pastoraal gezien is aangifte doen van minder belang. Dan moeten wij met ons rechtvaardigheidgevoel maar een paar flinke stappen terugdoen en dit laten rusten tot nader order. Zorg dat u er bent voor degene die u nodig heeft.

Die meent te staan

Wat was de opdracht van de Heere Jezus wonderlijk, toen Hij sprak: *'Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar'* (Joh. 8:7). Anders gezegd: *'Zo dan, die meent te staan, ziet toe, dat hij niet valle'* (1 Kor. 10:12). De zonde van deze vrouw praatte Jezus niet goed. Want even later spreekt Hij: *'ga heen, en zondig niet meer'* (vers 11b). Tegelijk toonde Hij Zijn genade. Het was en is Zijn doel om zondaren tot bekering te brengen. Zou dat ons tot bemoediging mogen zijn, voor iedereen die hiermee te maken heeft.

Zoek hulp

Natuurlijk is over dit moeilijke en ingrijpende thema nog veel meer te zeggen. Heeft u ermee te maken, zoek dan hulp. Neem iemand in vertrouwen. En komt er iemand naar u toe, blijf dan rustig en neem geen overhaaste stappen. Ambtsdragers wordt geadviseerd om zo nodig contact op te nemen met onze professionele hulpverleners. Ook op de website www.stichtinghulpverlening.nl is voor ambtsdragers meer informatie beschikbaar. Laten we niet vergeten: *'Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht'* (Ps. 145).

Een volgende keer zal er aandacht zijn voor een bekend of minder bekend ziektebeeld. Daarbij zullen zo

mogelijk handreikingen worden gedaan voor gemeenteleden en ambtsdragers.

(wordt vervolgd)

Waarde, G. van Veldhuisen
Ooltgensplaat, K.J. Nipius

Meer informatie te verkrijgen bij:

De heer K. J. Nipius
Bestuurslid Stichting Hulpverlening
aan Psychisch Zieken
Uitgaande van de Particuliere Synode
Zuid der Geref. Gemeenten
Magnoliastraat 9
3257 XH Ooltgensplaat
tel. 0187 631677
kj.nipius@kliksafe.nl

BOEKENNIEUWS

**'In liefelijke weiden',
ds. A. Kok, ds. C. Wisse, ds. P. Blok en
ds. G. Beens;
Uitg. Gebr. Koster-Barneveld;
ISBN 978-90-5551-650-6;
172 pag.; € 15,90.**

Kort na het jubileumboek *Weide vinden* verschijnt opnieuw een uitgave van de gemeente van Kootwijkerbroek. Ruim 51 jaar geleden is de gemeente als kleine stek begonnen en nu is ze in omvang de tweede van ons kerkverband. De gemeente heeft opnieuw bouwplannen. Om dat te financieren, heeft de kerkenraad nu onder de titel *In liefelijke weiden* acht preken gebundeld van de vier voorgangers die de gemeente in de loop der jaren hebben gediend. Na de komst van ds. A. Kok in 1969 is de gemeente, afgezien van korte vacante periodes, steeds bevoorrecht geweest met een eigen herder en leraar. Ik herinner me de prediking van ds. C. Wisse en ds. P. Blok uit mijn jeugd jaren in de gemeente. Sommige preken zijn onvergetelijk geworden. Nu mag de gemeente al weer vele jaren gediend worden door ds. G. Beens. In zijn voorwoord wijst hij treffend op het voorrecht wanneer de grote Herder der schapen een onderherder gebruiken wil om Zijn schapen te weiden. In de bundel wordt de mens scherp getekend in zijn afkomst. Dat is niet altijd aangenaam, maar het is wel een eerlijke

boodschap. En ondanks die verschrikkelijke werkelijkheid waarin ieder mens vanuit zichzelf verkeert, heeft de Heere gedachten van vrede gehad. Genade is vrij en niet tegen te houden. Ze komt van boven. Dat maakt het wonder uit. Genade werkt op een wonder aan. De Heere gaat Zich bemoeien met hopeloze gevallen, zegt een van de leraars. En in een andere preek klinkt de stem van Smytegelt over de wapens die de Heere Zijn Kerk geeft in de wedergeboorte. Dat zijn er twee. Het eerste wapen zijn de tranen en het tweede is het gebed. Daarmee gaat de Kerk "een heilig geweld doen. Want God kan een wenend mens niet wegsturen. God kan niet over een smekend, biddend mens heen. Maar Hij gaat Zich ontfermen over ellendigen." Dat levert geen strijders op die geschikt zijn voor een militaire parade, met een borst vol medailles. Wel frontsoldaten. Die soldaat "kun je kennen aan zijn bemodderd uniform". En daar is ook het uitzien naar de Zon der gerechtigheid, "opdat ze hun leven in Christus zouden leren zoeken, maar ook zullen vinden." Het is hier niet de plaats om meer te citeren. Het boek is keurig verzorgd naar het fraaie ontwerp van het jubileumboek van de hand van mevrouw Mastenbroek-Adams. Van harte aanbevolen.

Utrecht,

H. Brons

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Lethbridge (Canada):
ds. A. Schot te Nunspeet.

■ DOVENDIENST TE CAPELLE A/D IJSSEL

Op **zaterdag 7 juli** hoopt ds. A.J. de Waard voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Capelle a/d IJssel-West, Doormanstraat 12. Deze dienst begint

om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2012

* Pag. 174, **gemeente EDE.**

Scriba van de diaconie is nu:

P.N. Verloop, Hindelaan 53, 6741 RD
Lunteren, tel. (0318) 482115.

* Pag. 226, **gemeente KAMPEN.**

Toevoegen: Scriba diaconie: E.J. Doorn,
Aalbershof 25, 8271 JB IJsselmuiden,
tel. (038) 3326067,

e-mail: ejdoorn@gergemkampen.nl

VAN DE REDACTIE

De Saambinder zal **niet** verschijnen op **2 augustus a.s.**

Gelieve hiervan goede nota te nemen, in het bijzonder met het oog op het aanleveren van opgaven inzake kerkdiensten, kerknieuws en andere berichten, die men geplaatst wenst te zien in het nummer van **26 juli a.s.**, dat dus voor **twee weken** geldt.

BERICHTEN

■ ZANG- EN MUZIEKAVOND TE EMMELOORD

Zang- en muziekkavond met en voor mensen met een beperking op **woensdag 18 juli**, aanvang 19.30 uur, in de Moriakerk van de Geref. Gemeente, Reestdal 25, Emmeloord.

M.m.v. de deelnemers aan de vakantie-week in Steenwijk, het jeugdkoor "de Jonge Lofstem", het gemengd koor "Met hart en stem" uit Emmeloord en organist/pianist P. den Hollander.

Bijbelvertelling door mw. H. Ringelberg over Korach, Dathan en Abiram.

Opening en sluiting door ouderling H. Schultink. Collecte t.b.v. Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking.

■ REORGANISATIE BOND ZANGVERENIGINGEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN (BZGG)

De BZGG krijgt per 1 januari 2013 een nieuwe organisatie, waarbij de omvang van het bondsbestuur wordt teruggebracht tot 5 personen: een voorzitter, een secretaris/penningmeester, een zangcoördinator, een muziekcoördinator en een pr-coördinator. De huidige ringen en de drie commissies worden opgeheven. In plaats daarvan komen er regio's met elk een regio-coördinator, die als con-

tactpersoon functioneert naar het bestuur en o.a. een coördinerende rol krijgt bij het organiseren van koor- en samenzangavonden. Alle andere activiteiten worden uitgevoerd door vrijwilli-

gers. Personen worden opgeroepen zich beschikbaar te stellen voor het nieuwe bestuur en/of als vrijwilliger.

Meer informatie is te vinden op website: www.bzgg.nl.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 8 JULI 2012

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 14.30 uur ds. H. Hofman; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J. Karels en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Arnhem 15.00 uur ds. A. Verschuure; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Ber-

kenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. M. Golverdingen; Bodegraven 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Boskoop 15.30 uur ds. W. Harinck; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 18.30 uur ds. A. Schot; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. P. Melis; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 (H.D.) en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuisen 9.30 (H.A.)

en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur kand. A.T. Huijser en 15.00 uur ds. B. Labee; Enter 9.30 en 18.30 uur ds. B. Labee; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 10.00 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 16.30 uur ds. H. Paul; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Hoogvliet 16.30 uur ds. J. Driessen; Kampen 17.30 uur ds. K. Boeder; Kamperland 15.00 uur stud. J. van Laar; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 15.00 uur ds. W.J. Karels; Leiderdorp 16.30 uur ds. R. Kattenberg; Lelystad 9.30 uur ds. M. Joosse; Middelburg-Zuid 11.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. G. Clements; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwerkerk 15.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Nisse 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur ds. J. Schipper; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. M. Joosse; Oosterland 14.30 uur stud. P.G. Heikamp; Oostvoorne 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Opheusden 15.30 uur ds. F. Mulder; Ouddorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Oudemirdum 09.00, 11.00 en 19.00 uur leesdienst; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Poortvliet 14.30 uur ds. E. Bakker; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Rijssen-West 9.30 uur ds. G.J.N. Moens en 18.30 uur kand. A.T. Huijser; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.30 uur stud. S.W. Janse; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 10.00 uur ds.

M. Golverdingen en 18.45 uur ds. R. Kattenberg; Sliedrecht 9.30 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; Soest 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. L. Blok; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 14.30 uur ds. M. Karens; Vlaardingen 19.00 uur ds. L. Terlouw; Vlissingen 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. J.B. Zippro; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 18.30 uur ds. J.M. Kleppe; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. J. van Laar; Westzaan 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Wierden 14.00 uur kand. A.T. Huijser (Hervormde Kerk te Hoge Hexel) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens (Hervormde Taborkerk te Wierden); Woerden 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 18.00 uur stud. S.W. Janse; Zwolle 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. G. van Manen.

■ DINSdag 10 JULI 2012

Borssele 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Drachten 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Enter 19.30 uur ds. B. Labee; Kortgene 19.30 uur ds. P. Mulder; Krimpen a/d IJssel 15.00 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Leiderdorp 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Mijdrecht 19.30 uur ds. J. van Belzen; Oosterland 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Opperdoes 19.30 uur ds. W. Harinck; Ouddorp 19.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. Driessen; Tholen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Uddel 19.30 uur ds. G. Mouw; Westkapelle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

■ WOENSDAG 11 JULI 2012

Aalburg 19.30 uur ds. J. Schipper; Aalst 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Beekbergen 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Berkenwoude 19.30 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Enter

14.15 uur (huw.bev.) ds. C.A. van Dieren; Goudswaard 19.30 uur ds. M. Mondria; Hilversum 19.45 uur ds. G.W.S. Mulder; Kamperland 19.30 uur ds. W.J. Karels; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Melissant 19.30 uur ds. G. Beens; Nieuwdorp 19.30 uur stud. S.W. Janse; Nijkerk 19.30 uur ds. S. Maljaars; Oosterend (Texel) 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Oostkapelle 0.00 uur ds. L. Terlouw; Oudemirdum 19.30 uur ds. C. Hogchem; Ridderkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Rijssen-West 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. D. de Wit; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Belzen; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Sint Annaland 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Veen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Westzaan 19.30 uur ds. F. Mulder; Zwolle 19.30 uur ds. A. Vermeij.

■ DONDERDAG 12 JULI 2012

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Ermelo 19.30 uur ds. G. van Manen; Gouda 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Kapelle-Biezeling 19.30 uur ds. A. Schot; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Rhenen 19.30 uur (voor de evangelisatie) stud. J. van Laar; Terwolde-De Vecht 18.30 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; Wageningen 19.30 uur ds. M. Mondria; Zwijndrecht 19.30 uur ds. A. Verschuure.

■ VRIJDAG 13 JULI 2012

Nieuwerkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. Gunst; Scherpenzeel 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 JULI 2012

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Vakantie op de Veluwe?
www.rusteenweinig.nl

Kamers te huur in Ochten
(Kesteren) Eigen keuken
0344-643193 / 06-30007653

SCHERPENZEEL GLD
Biezenkamp 3, 3925 TL

- zeer ruime 2-onder-1 kap woning
- inhoud 575 m³
- woonoppervlakte 170 m²
- perceeloppervlakte 295 m²
- fraai achtererf / tuin 150 m²
- ruime L-vormige woonkamer
- open inbouwkeuken
- zes slaapkamers, waarvan één speel-/slaapkamer van 25 m²!
- flinke aangebouwde garage
- garage via bijkeuken bereikbaar
- aan kindvriendelijk woonerf
- kinderspeelplaats t.o. woning
- bouwjaar 1982
- HR-cv combiketel van 2007
- goed onderhouden woning
- kerk GG in aanbouw op 350 m

Vraagprijs € 340.000,- k.k.

meer informatie:

www.renedoornbosmakelaardij.nl

www.funda.nl

C. Bakker 033 - 277 28 38

**Vanaf 1 september 2012
is ons vakantiehuis
"Haus Irmgard" weer vrij!**
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld
in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hausirmgard.nl
Fam. F.J. Poepjes Tel. 06-20735340

Vakantie op **Walcheren:**
Te huur onze woning in
Sint-Laurens, centraal gelegen
op Walcheren. Last minute prijs
€ 300,- per week, twee weken
voor € 550,- Info: 06-55781745

**Te koop: Woning aan de
Polluxhof 37 te Dordrecht.
Geschikt voor een gezin
dat meer ruimte zoekt.**

Gezinswoning op een rustige auto-
vrije hof in de wijk Sterrenburg-1.
Woonkamer, open keuken,
5 slaapkamers, badkamer, balkon
en berging. Tuin voor en achter.
Op loopafstand van winkelcentrum
en NS-station. Niet ver van
de Ds. J. Polyanderschool.
Prijs en oplevering nader overeen
te komen. Voor nadere informatie:
A.D.M. Lambregts 078-6171912
of Vijfvinkel-Trossèl makelaardij
078-613 96 00 (mw. Trossèl)

Begrafenisverzorging Kamsteeg

Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenissen

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl

Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859

Bommelerwaard: tel. 06-53 53 33 22

Sliedrecht: R. Mauritz, tel. 0184-785978

Een respect- en stijlvolle
uitvaart is onze zorg

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid.
Opbrengst voor de bouwkas van de
Ger. Gem. te Rhenen. Scherpe prijs
voor uw eigen vereniging
of goede doel. Kijk en bestel op:
www.scheurfotokaarten.nl

ORGEL OF PIANO KOPEN?

Joh.deHeer

méér dan muziek, sinds 1898.

Leeghwaterstraat 101 Sliedrecht

facebook.com/johdeheer • www.johdeheer.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Wil jij werken in een open cultuur en positieve sfeer?

Woonzorgcentrum Uitzicht te Vlaardingen zoekt professionele zorgwerkers die graag in een open cultuur aan de slag willen. Spreekt de functieomschrijving je aan dan zijn wij nieuwsgierig naar jou!

Voor locatie Uitzicht te Vlaardingen zoeken wij:

Cedrah
WONEN • ZORG • WELZIJN

Eerst Verantwoordelijk Verzorgende/EVV (24-36 uur)

Funcieomschrijving

Als EVV ben je de spil in het zorgproces op de afdeling; je bent het eerste aanspreekpunt voor familie, leidinggevende, collega's en andere zorgverleners. Je draagt zorg voor de continuïteit van de totale zorgverlening en je levert een bijdrage aan kwaliteitsverbeteringen op de afdeling. Je bent voorzitter van de zorgleefplanevaluaties van de bewoners op jouw afdeling.

Verpleegkundige (24-36 uur)

Funcieomschrijving

Als verpleegkundige lever je een bijdrage aan de verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding van de bewoners. Je signaleert knelpunten en initieert actief kwaliteitsverbeteringen. Vanuit jouw deskundigheid geef je feedback en adviezen aan je collega's. Je coacht je teamleden op verpleegkundig gebied. In een later stadium zal je in een specifiek taakgebied werkzaam zijn.

Verpleegkundige psychiatrie (24-36 uur)

Funcieomschrijving

Als verpleegkundige psychiatrie ben je eerst verantwoordelijke voor ongeveer 10 bewoners met psychische problematiek. Je coacht teamleden op verpleegkundig gebied en geeft vanuit jouw deskundigheid feedback en advies.

Oproepkrachten zorg niveau 2 en 3

Vakantiekrachten

Meer informatie of solliciteren?

Kijk snel op onze website
www.cedrah.nl voor de uitgebreide functieomschrijvingen en het online sollicitatieformulier. Voor andere informatie kun je contact opnemen met de afdeling P&O via 010 207 58 58 of pz@cedrah.nl.

Werken bij Cedrah
Wij bieden je een prettige en boeiende werkomgeving, waarin je samen met je collega's de uitdaging aangaat om onze cliënten de professionele zorg te bieden die zij nodig hebben. Binnen onze woonzorgcentra is de Bijbel de inspiratiebron voor ons handelen. Dit is zichtbaar in onze cultuur en de activiteiten, onze beleidskeuzes, onze visie op onze (oudere) medemens en een respect- en liefdevolle bejegening. Van onze medewerkers verwachten wij dat zij actief lid zijn van een kerkelijke gemeente met een reformatische grondslag.

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS
DOMUS
UNICO
VIVACE
CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.
Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

AANBIEDING

Maand Sept / Okt / Nov en Dec
€ 75,- m.u.v schoolvakanties
Vol = Vol Tel. 0548-512790 of kijk op
www.vakantieoordholsappel.nl

Te huur of te koop in Rijssen:
stacaravan, mooi gelegen.
Tel. 06 - 38 55 88 10

In liefelijke weiden

15.90

Ten behoeve van het bouwfonds van de Geref. Gemeente te Kootwijkerbroek is een bundel met acht preken verschenen van predikanten die de gemeente hebben gediend, te weten ds. A. Kok, ds. C. Wisse, ds. P. Blok en ds. G. Beens. Van iedere predikant zijn twee preken opgenomen.

Geb. 172 blz.

BESTELBON

Ik bestel exempla(a)r(en) van de prekenbundel *In liefelijke weiden*. Bij de levering ontvang ik een factuur van de bestelde boeken die ik per omgaande zal voldoen.

Naam:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:
Tel. nr.:
E-mail:

Bon inleveren bij / sturen naar: de heer W.J. Boone, Garderbroekerweg 89, 3774 JC Kootwijkerbroek.
Telefonisch bestellen kan ook: (0342) 442262
of per mail: scribagg@kliksafe.nl

Kraamzorg

“Die eerste kraamdagen vergeet ik nooit meer”

Kraamzorg door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie?
www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **huishoudelijke hulp en verpleging & verzorging**

Vakantie

Welkom op Grevelande.
Geniet van rust en ruimte, op onze boerenlandcamping. Vlakbij Grevelingenmeer en kerk. 20 km van Noordzeestranden. luxe sanitair en kruidentuin. gemeenschapsruimte.
www.grevelande.nl 0187-669317
Fam. Lies en Beijke v.d. Velde

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

0182-35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging

In alle rust, betrokken, zorgzaam...
Want iedere begrafenis is een persoonlijk afscheid!
www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

Voor een fijne vakantie, of gewoon een paar dagen er tussen uit. Of voor een langere perioden. In het bosrijke Rhenen aan de Ribeslaan 4. Ons pension is het gehele jaar geopend. Geen TV en Zondagen eerbiediging. Pension mevr. E. Knuivers,
Tel. 0317-614773 bgg 06-19856085
info@knuivers.com

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan **kinderen, jongeren en volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:
078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Veenendaal

Te huur vakantiewoning voor 2 personen. Vrij vanaf week 26 tot week 37. Tevens is onze woning te huur in week 31 en 32. Foto's toegestuurd op aanvraag.
T. 0318-525539 b.g.g. 06-49497136

Aankomend student Industrieel Ontwerpen **zoekt kostadres** in omgeving Delft. 06 11897235

Ommen te huur vakantiewoning 6 pers. in bosrijke omgeving
www.boomblauwtje.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

BEHANDELING • BEGELEIDING
ONDERZOEK • ADVIES

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

O.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Wilhelminastraat 14

METEREN
(Geldermalsen)
Dorpsstraat 18

informatie en aanmelding via:
Tel: 0180 - 42 69 55
E-mail: info@psychbrouwer.nl
Website: www.psychbrouwer.nl

Dagbesteding
In eigen sfeer

Landhoeve Groot Schoneveld
Dagbesteding voor ouderen
3911 SG Achterberg
info: 0317 - 6 18 18 0
grootschoneveld@kliksafe.nl
www.grootschoneveld.info

Cursussen Oudvaders

Alexander Comrie

Verhandeling van enige
Eigenschappen van het
zaligmakend geloof

Verdeeld over 14 lessen en 1028 vragen.

Prijs: per e-mail € 75,00

Schriftelijk € 95,00.

Petrus Immens

De Godvruchtige Avondmaalganger

Verdeeld over 14 lessen en 1207 vragen.

Prijs: per e-mail € 75,00

Schriftelijk € 95,00.

Vraag vrijblijvend een proefles aan
Meer cursussen zie

www.cursussenoudvaders.nl

tel 0172-532796

e-mail: info@cursussenoudvaders.nl

Boekenmarkten Elspeet D.V. 7, 14, 21 en 28 juli.

Aan de Schapendrift vindt u weer
30 kramen met theologische,
jeugd- en kinderboeken.
info 0184 - 684808
www.vanderwalboeken.nl

**Bakkeveen (Fries/Dr Wouden)
Ameland - Terschelling - Ommen -
Hardenberg** Chalets/stacars
v.a. € 25 p.d. ook schoolvakanties
nog vrij 0512-516096 zie
www.vdsluisvakanties.nl

WAT GA JIJ DOEN IN DE ZOMERVAKANTIE?

Ga je hele dagen uitslapen en misschien een weekendje naar je tante?
Of wil jij geld verdienen met een leuke, sociale job en tegelijkertijd
werkervaring opdoen? Agathos Thuiszorg zoekt vakantiekrachten in
alle regio's waar ze werkzaam is.

- Huishoudelijke hulp
- Verzorgende
- Verpleegkundige

Kijk voor al onze vacatures, meer informatie, functie-eisen en de uit-
gebreide vacaturetekst op www.agathos-thuiszorg.nl of bel: (010) 2640777.

Agathos Thuiszorg is onderdeel van Lefe zorggroep

Agathos
THUISZORG EEN WERKGEVER DIE BIJ JOU PAST.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.

Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Begrafenisonderneming
De Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van begravenissen.*

*Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.*

Wij verzorgen alleen begravenissen, door het gehele
land, en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Van Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

HARKES *Persoonlijke zorg
voor uw begravenissen*

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster

Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

De Saambinder Kerkerlijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkerlijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkerlijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portkosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

1%...

U merkt het niet, wij wel!

"Tuurlijk lijdt onze vakantie daar niet onder!"

De vakantie staat D.V. voor de deur. Sommigen blijven thuis, anderen gaan (ver) weg. Iedereen zal wat extra's uit gaan geven tijdens de vakantieperiode. Gelukkig draagt het gekregen vakantiegeld eraan bij. Ondertussen...de grote geestelijke nood in ons land staat niet stil. Kerken sluiten, steeds meer mensen weten nauwelijks iets over de Bijbel, laat staan dat ze weten een ziel hebben op reis naar de eeuwigheid. Over een crisis gesproken anno 2012...

Vanuit negen evangelisatieposten en -projecten werken onze evangelisten met veel vrijwilligers dagelijks om de boodschap van Gods Woord te verspreiden. Helpt u mee om onze begroting in evenwicht te houden? Misschien wilt u 1% van uw vakantiegeld uitgeven aan het evangelisatiewerk?

1%... misschien merkt u het niet eens.

Wij wel! Draagt u een vakantiecentje bij?

Samen geven

Samen delen

vakantieactie 2012

Invulbon

Ja, ik wil iets van mijn vakantiegeld geven

Kruis onderstaand het bedrag van uw keuze aan, of vul een vrij bedrag in.

10 euro

15 euro

25 euro

50 euro

100 euro

..... euro

**Kruis het bedrag aan dat u wilt geven.*

Naam: dhr./mevr.

Adres:

Pcode: Plaats:

Bank-/Girorekening:

Handtekening:

Ik ga akkoord met de voorwaarde dat het aangekruiste bedrag eenmalig van mijn rekening wordt afgeschreven. Ik behoud het recht om het afgeschreven bedrag binnen 30 dagen terug te vorderen via de bank.

Ingevulde kaart in een gesloten envelop zonder postzegel sturen naar: **Deputaatschap Evangelisatie, Antwoordnummer 2499, 3440 WB Woerden.**

Direct overmaken kan ook op bankrekeningnr. 3624.26.457 t.n.v. Stichting voor de Evangelisatie o.v.v. vakantieactie 2012. Namens onze evangelisten hartelijk dank!

Deputaatschap Evangelisatie Geref. Gemeenten